

Največji slovenski časnik
v Združenih državah.
Valja za vse leto \$8.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

list slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4637 CORTLANDT.

NO. 52. — STEV. 52.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 4, 1922. — SOBOTA, 4. MARCA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KAJ BI POVZROČILA PREMAGARSKA STAVKA

**STAVKA UNIJSKIH PREMAGA RJEV BI POVZROČILA USTAVI-
JENJE OBRATOVANJA V NAJVEČJIH POLJIH. — VEČ KOT
71 ODSOTKOV PREMAGA PRIHAJA IZ OKRAJEV, OGROŽE-
NIH OD STAVKE. — PREMAGARSKA STAVKA V ZAPADNI
CANADI?**

Chicago, Ill., 3. marca. — Če bi 400,000 unijskih premogarjev v državi povzročili 1. apr. na stavko, se bo po mnenju prem. izvedencev boj med premogarskimi baroni ter United Mine Workers of America osredotočil v premogarskih poljih Pennsylvanije, Ohija, Kentuckija, Alabame ter par zapadnih držav, vključno Kansas.

Indiana in Illinois, dva največja proizvajalca v centralnem kompetitivnem polju, sta visoko organizirana, in če bo stavka v resnici izbruhnila, pričakujejo delodajalci, da bo praktično uspešna v teh dveh državah za celih sto odstotkov.

Tabela, katero je pripravil geološki urad Združenih držav in ki nam kaže izrazito uspešnost zadnje premogarske stavke leta 1919, kaže, da je bilo več kot 71 odstotkov premogovnikov dežele zaprtih za časa najvišje uspešnosti stavke, dočim je ostalih 28 odstotkov predstavljalo neunijska polja.

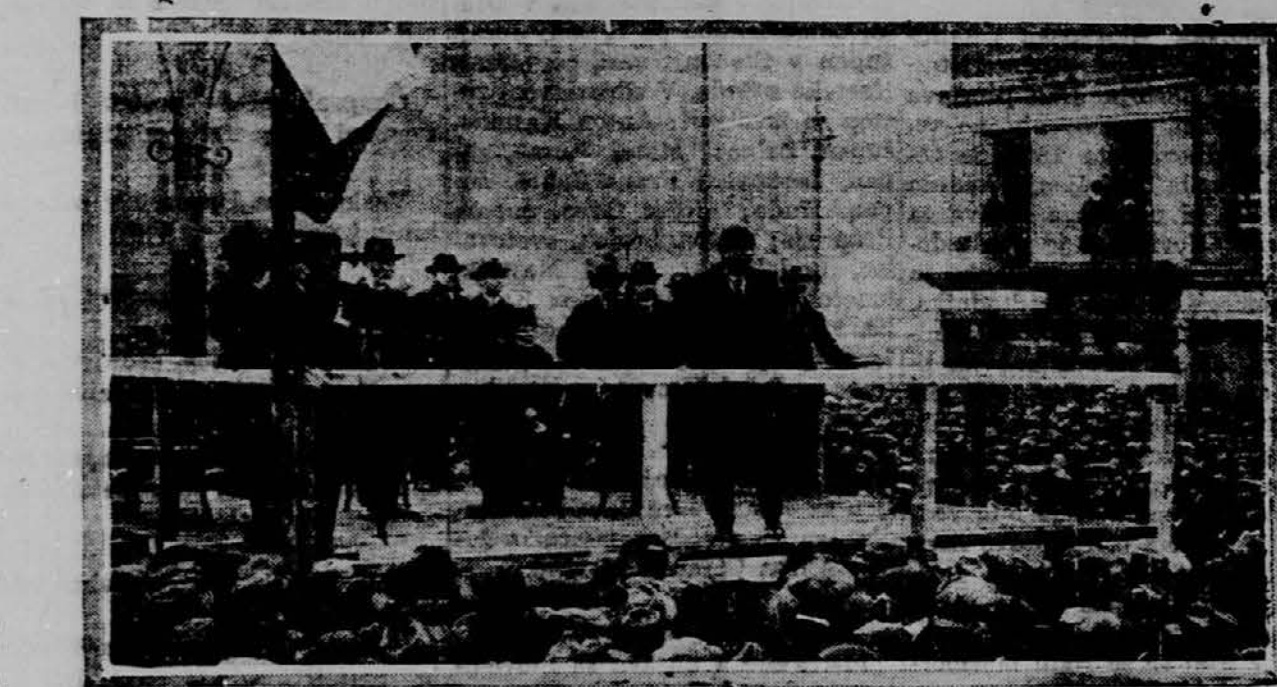
Stavka leta 1919 je bila za sto odstotkov uspešna, tekem svojega vrška v dvajsetih izmed dveh in štiridesetih poljih, navedenih v zadnjem vladnem poročilu. Sedem okrajev izmed dveh in štiridesetih sploh ni zastavilo. Dvanajst okrajev, ki so poročali o popolnem prekinjenju obratovanja, se je nahajalo v severni Penna., pittsburskem okraju, severnem Ohiju, južnem Ohiju, Michiganu, južnem Appalachian, Indiana, Illinoisu, Iowa, Arkansasu, Oklahomi in Washingtonu.

Več kot 71 odstotkov, zaprtih tekem stavke leta 1919, je proizvedlo 414,625,000 ton izmed 579,281,000 mehkega premoga, izkopanega čez leto poprej, dočim je ostalih 164,656,000 ton prišlo iz neunijskih polja, ki niso bila prizadeta od stavke leta 1919.

Ker je neunijska skupina proizvedla 461 ton mehkega premoga na teden, je pričakovati v slučaju stavke istega rezultata, a delodajalci trdijo, da se je vsled otvorjenja novih rovin v neorganiziranih

BANKA ZAPRLA VRATA.

Oklahoma City, Okla., 3. marca. State Bank v Stratford, Okla. je zaprla svoja vrata, soglasno z informacijami, katere je dobil državni bančni komisar.

Bivši predsednik irske republike, de Valera, govori pred velikansko skupino demonstrantov v Dublinu, Irsko.

MORILCA CHURCHA

SO OBESILI

Zagovorniki dvojnega morilca Churcha so na vse načine agitirali za preložitve.

Chicago, Ill., 3. marca. — Harvey W. Church, eno in dvajset let stari dvojni morilec je bil obesen danes. Njegovi zagovorniki so si na vse mogoče načine prizadevali, da bi izposlovali preložitve usmrčenja. Šerif je izvršil eksekucijo ob štirih popoldne z nezvestnim Churchom, privzanim za stol. (Če ni to višek barbarstva, potem ne vemo, kaj bi imenovali barbarstvo.)

Governor Small se ni hotel vmešavati v eksekucijo, a zagovorniki Churcha so upali še vedno, da se jim bo v zadnjem trenutku posrečilo doseči odločitev usmrčenja.

Tekom preteklega večera se je Church nekoliko premaknil in sicer privrkat po številnih dnevih. Obrnil se je počasi z desne na levo stran in sicer po obisku svoje sestre, ki ga je prosila, naj odpre oči, jo spozna ter ji izroči zadnji pozdrav osivelim starišem na smrt obsojenega.

Zdravniki so pozorno opazovali Churcha, ko je njegova sestra klečala pri njegovi postelji, ga objemala in poljubljala, da opazi morda kako znamenje hlinjenja. Počasno, enakomerno dihanje Churcha pa je bilo neizpremenjeno in zdravniki so dali vnovič izraza svojemu mnenju, da je imela pet tednov trajajoča stradalna stavka za posledico popolno izgrubo duševne in telesne kontrole in da je njegov duh najbrž prenehal poslovati.

Zločin Churcha je obstajal iz umora dveh avtomobilskih agentov, od katerih je baje hotel kupiti drago karo. Oba je zvalil na svoj dom ter ju odvedel posamič v pritličje, kje je oba zvezal ter ubil s pomočjo gorjace za baseball in ročne sekire.

Truplo enega agenta je vrzel v Des Plaines reko, a drugega agenta, ki je bil še nekoliko živ, je zakopal v garaži.

PRVA ŽELJA OPROŠČENEGA KAZNJENCA.

Madison, Wis., 3. marca. — Potem ko je odslužil deset let svoje dosmrtno ječe radi uboja Annie Lemberger, stare enajst let, je preživel John Johnson le dve minuti na domu s svojo ženo, narkar je objavil, da si hoče ogledati svoje rojstno mesto.

Johnsona so odvedli domov iz državne ječnice ter je pozdravil svojo ženo na naslednji način: — Halo, there.

— Oh, how are you, mister. — je rekla ona.

ORGANIZIRANO DELO

O DRŽAVNI POLITIKI

Organizirano delo v državi New York je pričelo s politično kampanjo po zaslisanju.

Albany, N. Y., 3. marca. — Organizirano delo države New York je pričelo večeraj s kampanjo politične akcije, da nagradi svoje prijatelje ter porazi svoje nasprotnike v državni zakonodaji. Tozadevno postopanje je bilo sklenjeno na sestanku izvrševalnega sveta državne delavske federacije, ki je trajal do zgodaj večeraj zjutraj. Voditelji so se sestali potem, ko so se vrnili od zaslivanja glede Duell-Miller protistavkarskih predlog.

POGREŠANEGA SO NAŠLI UTOPLJENEGA.

Binghamton, N. Y., 3. marca. — Skrivnost, ki je obdajala Milo Boppa, starega pet in petdeset let iz Cadose, ki je nenadno izginil, je bila pojasnjena, ko so našli njegovo truplo v Delaware reki v bližini Hancocka, nedaleč od mesta, kjer je pred letom in pol utonil njegov sin Francis. Melanholija radi smrti njegovega sina je najbrž prignala Boppa do tega, da je izvršil samomor.

KAJ SE VSE PRIPETI V ŽIVLJENJU?

Maysville, Ky., 3. marca. — Dve tožbi za ločitev zakona sta bili vloženi, ker sta Carl Kellum, star 23 let in njegova tašča, Adie Gallagher, stara 45 let, skupaj pobegnili. Prvo tožbo je vložila Mrs. Ina Kellum, stara osemnajst let proti svojemu možu Carlu, drugo pa John Gallagher, star 35 let, proti svoji zaljubljeni boljši polovici.

Mrs. Kellum pravi, da se je poročila pred dvema leti in da je živila srečno na farmi svojega moža, štiri milje od tukaj. Pred nekaj časa pa je njena mati, ki je živila na sosednji farmi, izginila z Kellumom vred.

PIVOVARNA V DETROITU ZAPRTA.

Detroit, Mich., 2. marca. — Auto City Brewing Company iz Hamtramck, nekega predmestja je bila zaprta na priitožbo James Davisa, zveznega prohibicijskega ravatelja, ki je rekel, da je izdelovala pivovarna pivo, ki je imelo tri odstotke alkohola. Prohibicijske oblasti so izjavile, da se bo kmalu vprizorilo slične akcije tudi proti drugim pivovarom ter takozvanim "road-housom", kjer se je točilo močnejše pivo kot ga je dovolil Mr. Volstead.

John se je nato vrnil k svoemu avtomobilu ter ukazal voferju, naj ga odvede po mestu.

REKA BAJE V

ROKAH FAŠISTOV

Predsednik Zanella pobegnil. — Državljanska vojna izbruhnila med Hrvatimi in Italijani.

London, Anglija, 3. marca. — Neka brzokajka iz Rima naznana, da so revolucionarji zasedli Reko ter ustanovili novo vlado. Predsednik Zanella je pobegnil s svojo družino.

Ob petih zjutraj so zavzeli fašisti poštne urad. Zatem so obkolili vladno palačo ter jo začeli obstreljevati s strojnimi puškami.

Zatem so se pojavili Hrovati, ki so začeli streljati na fašiste. Vnela se je pravcata državljanska vojna.

Reka, 3. marca. — Večeraj so se zopet spopadli fašisti s krajevno policijo. En fašist je bil usmrčen, na obeh straneh jih je bilo pa dosti ranjenih.

Florenca, Italija, 3. marca. — Ko so tukajšnji fašisti izvedeli, da so njihovi tovariši na Reki stopili v akcijo, so priredili velikanske demonstracije pred srbskim konzulatom.

S kamenjem so pobili vse šipe ter strgli s poslopja jugoslovanske zastavo.

Demonstrante je pregnala policija.

POLJSKEMU KONZULU PRETEŠ SMRTJO.

Buffalo, N. Y., 3. marca. — Stanislav Manduk, poljski konzul v Buffalo, je dobil pismo, podpisano od "črnoorokarjev Ukrajine", v katerem se mu preti s smrtjo, če se ne bo zavezal za oproščanje nekega ukrajinskega mladeniča, ki je sedaj zaprt na Poljskem, ker je vprizoril atentat na nekega poljskega uradnika.

DVA USMRČENA NA ELEKTRIČNEM STOLU.

Columbus, O., 3. marca. — John A. Burke, alias McGuire iz Toleda in Leroy Tyler, črne iz Youngstowna, oba spoznana krivim umorom, sta bila usmrčena danes zjutraj, malo po polnoči v državni kaznilnici za Ohio. Bila sta tretji četrti, ki so bili usmrčeni tukaj v teku zadnjih treh dni.

Burke je umrl brez ugotovila, a Tyler je trdil, da je nedolžen.

TROJČKI.

Walnut Ridge, Ark., 3. marca. — Henry Saffell, star 54 let in žena, stara štiri in štirideset let, sta dobila trojčke, dve deklici po osam funtov in dečka, ki je tehtal devet funtov. Oče in mati sta se poročila pred enim letom.

PAR ZANIMIVIH NOVOSTI IZ NEMČIJE

NEMŠKI EKS-GENERALI SO USTANOVILI SVOJE LASTNO DRUŠTVO. — TUDI MONARHISTI SE ORGANIZIRAJO PO CELI DEŽELI. — PREJŠNJI NEMŠKI KRONPRINC, VREDNI SIN SVOJEGA OČETA, TUDI NA DELU. — POROČA C. BROWN.

Berlin, Nemčija, 3. marca. — Nemški eks-generalni so se organizirali. Več kot 300 častnikov prejšnjega velikega generalnega štaba, ki je služil pod maršalom von Schlieffen, naslednikom velikega Moltkeja. Von Schlieffen je najtežje znan radi svojega strategičnega načrta, ki se tle dve front in ki obsega prvotno defenzivo proti Rusiji, dočim naj bi se napadla Francijo skozi Belgijo.

Prejšnji generali so se sestali v Berlinu pred par dnevi ter organizirali grof Schlieffen zvezo. Kot člani so pristopili generali, Ludendorff, von Falkenhayn, von Gallwitz, von Einem, von Hutier, von Hoeppner in princ Oskar.

Ob zaključku sestanka je prišlo do dramatičnega dogodka, ko je vstopil velikanski vojak v francoski uniformi, oborožen z več revolverji in ročnimi granatami ter izjavil, da bo "kontroliral" zborovanje. Hotel je vedeti, če se vrši strategičen "kriegsspiel" ali če se razpravlja o operacijskem načrtu za prodiranje iz Bavarske skozi Črni les v Francijo. Vse to je bila seveda šala, določena vnaprej ter je vzbudila obilo smeha.

Dočim so se v Berlinu organizirali prejšnji štabni častniki von Schlieffena ter se pri tem tudi ponorčevali iz francoske vojaške kontrole, je imel maršal Hindenburg v Hanovru govor, v katerem je rekel:

— Bog naj nam ohrani duha iz leta 1914. Če nimamo tega duha požrtvovalnosti, bomo končali v sramoti in suženjstvu.

Hindenburg je rekel to ob priliki formalnega otvorjenja neke dijaške kuhinje, kjer se bo serviralo dijakom jedila za lastno ceno.

— Moj srce pripada nemški mladini, — je rekel svojim poslušalcem. — Veseli me, da sem našel tukaj duha, ki ras bo zopet spravil na površje.

Dne 12. marca bo v Regensburgu na Bavarskem organizirana "Liga za domačijo in kralja", kateri bo načeloval dr. Keig, voditelj mogočnega bavarske kmečke stranke, katerega se pogosto omenja kot nekronanega kralja Bavarske. Vse bavarske rojaliste se pozivlja, naj se pridružio tej ligi ter pomagajo k restavraciji dinastije Wittelsbach.

Berlin, Nemčija, 2. marca. — Po mnenju socialističnih, demokratičnih in radikalnih listov se je ognil prejšnji nemški kronprinca Viljem s plaščem demokracije, da pospešuje na ta način monarhistično propagando ter dela reklamo za samega sebe in za svojo knjigo spominov, katero hoče v kratkem izdati.

Različni listi navajajo posameznosti iz zgodovine prejšnjega nemškega kronprinca, v namenu, da pokažejo, da ni prav nič bolj demokratičen kot pa je njegov "plemeniti oče". Objava pisma in brzokajk prejšnjega kronprinca, katerega je poslal pred kratkim hamburškemu senatu in drugim

O POTOVANJU.

Za potovanje spomladi, poleti in začetkom jeseni je drugi razred na prekoceanjskih parnikih že več mesecev naprej razprodan. Že sedaj je težko dobiti prostore drugega razreda za junij in druge mesece. Le malo prostorov je še na razpolago. Kdor bi tedaj hotel potovati prihodnje mesece v drugem razredu, naj nam takoj naznani, da mu preskrbimo prostor.

Frank Sakser State Bank.

KULTURNA SLIKA IZ LOUISIANE.

Shreveport, La., 2. marca. — Tolpa nemaskiranih mož je ponoči vžela iz njegovega doma v Cedar Grove nekega Williama Gentryja ter ga dvajset minut pozneje vržla iz nekega avtomobila, oblečenega le v spodnjo obleko ter povaljenega v smolo in perje. Navedlo se ni nobenega vzroka za napad.

NEOBICAJNA SMRTNA NESREKA.

Omaha, Nebraska, 3. marca. — Mrs. Frederick Devereaux, stara devet in dvajset let in dobro poznana v družbi Omaha, je bila ubita, ko je električna peč padla v bano, v kateri je sedela.

Pošiljatelj denarja na znanje.

Pri kr. poštnem čekovnem uradu v Ljubljani smo izposlovali, da dobimo vbočene za vsako našo nakazilo izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca ali njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo naprej več razpošiljali dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko je bil odposlan denar iz Ljubljane na zadnjo pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vsako denarno pošiljatev, ki smo jo prejeli dne 3. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca oziroma njegovega pooblaščenca.

Te vrste potrdila pa prihajajo večkrat le počasi z zadnjih pošt nazaj v urad čekovnega urada v Ljubljani. Kjer se zbira in šele nato odpošljejo v Ameriko; radi tega ter drugih možnih zamud nam bo mogoče razposlati potrdila šele v približno devetih tednih od dneva, ko smo izdali prejemno potrdilo oziroma kakorhitro ista prejmemo. Denar pa bo neglede nato izplačan enako hitro in pod istimi pogoji kot do sedaj.

Frank Sakser State Bank.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršujejo po aliži cen, zanesljivo in hitro. Večeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:	
Razpošila na zadnje pošte in izplačilo "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.	
300 kron \$1.20	1,000 kron \$ 3.90
400 kron \$1.60	5,000 kron \$19.00
500 kron \$2.00	10,000 kron \$37.00

Glasem narodne ministrstva na pošte in banke v Jugoslaviji je sedaj mogoče tem nakazovalni smeko potem pošte odinole v dinarjih; za vsake štiri kroge bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kroge ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu.	
50 lir \$ 3.30	500 lir \$28.50
100 lir \$ 6.10	1000 lir \$56.00
300 lir \$17.70	

Nemška Avstrija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačilo "Adriatische Bank na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške dolarje. Naša pristojbina za vsako posamerno nakazilo do \$10.— znaša 50 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; in za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čeki in pošljemo ameriške dolarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vneprej. Mi računamo po cenah istega dne kot nam pošlani denar doje v reko. Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljivo izvanredno ugodne pogoje, ki bodo veliko koristni za vas, ki se hoče ali se bodo pridružili naši banki.

Denar nam je pošlani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Check.

FRANK SAKSER STATE BANK, 83 Cortlandt St., New York (Advertised)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDICT, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Za leto 1922: Za New York za leto 1922 \$7.50
Za leto 1922: Za New York za leto 1922 \$7.50
Za leto 1922: Za New York za leto 1922 \$7.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Printed Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription year \$7.50
Advertisements on Agreement.

Reprint brez dovoljenja iz oglasila se ne priobčinja. Denar naj se blagovno plačuje po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo bivalne namene, da hitreje najdemo našo revijo.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575

MALE DRŽAVE V GENOVI.

Poljsko-češki dogovor, ki je bil sklenjen preteklega novembra, je obrodil par značilnih uspehov.

Poročila z Dunaja pravijo, da se je mala antanta dogovorila glede skupne politike v Genovi in da so zadavne ekonomske strani že izdelali na konferenci izvedencev, ki se je vršila v Belgradu, dočim se bodo inozemski ministri ter držav kmalu sestali v Ljubljani, da izdelajo potrebne politične podrobnosti.

To pomenja mogočen blok, ki obstaja sam zase. Poljska, Čehoslovaška, Rumunska in Jugoslavija imajo skupno prebivalstvo, ki je skoro dvakrat toliko veliko kot prebivalstvo Francije. Politiko tega bloka pa bodo skoro gotovo podpirale tudi Avstrija in Bolgarska in mogoče tudi Grška.

Nadaljni razvoj kaže vrednost poljske zveze. Inozemski ministri Letške, Estonske in Finske se bodo sestali dne 12. marca v Varšavi z M. Skirmuntom, poljskim ministrom za zunanje zadeve, in če ne varajo vsa znamenja, bo sklenjen tudi v tem oziru dogovor glede skupne akcije.

Vse te države imajo skupen interes pri ekonomski restavraciji iztočne Evrope in večina teh držav ima skupni politični interes obrambe proti sovjetski Rusiji.

Od Sredozemskega morja pa do Arktičnega se vleče ta pas malih narodov, povčini novih narodov, in le dve državi v tem pasu sta izven tega kroga, — namreč Litvinska, ki je še vedno v boju s Poljsko, in Madžarska, ki se še ni sprijaznila z malo Antanto.

Skupni interesi, omenjeni zgoraj, so dosti veliki in tehtni, da pojasnijo to zblizanje, a predvsem obstaja še ena, močnejša sila, — namreč strah malih narodov, pozvanih na konferenco, ki bo gotovo obvladana od velikih narodov in ki bo kontrolirana, — kot se je upravičeno bati, — od dveh ali treh velikih narodov na temelju vneprej zasnovanega načrta.

Če bodo Angleži naklonili svojo podporo nemškemu načrtu glede izkoriščanja in izsesavanja Rusije, bodo morale vse te države gledati na svojo lastno varnost.

V takem slučaju se lahko domneva, da bodo podpirale Francijo.

Gotovo ne bo njih politika proti-francoska, kajti Poljska je najmočnejša država v tej kombinaciji, in najmočnejša osebnost je češki ministrski predsednik dr. Beneš, kateremu očitajo njegovi sovražniki in nasprotniki frankofilske tendence.

To pa ni le enostavna mobilizacija majhnih držav v podporo M. Poincaréja. Proti Nemčiji bo mala antanta podpirala Francijo ter izgleda, da bo dobila v povračilo nekaj definitivnih obljub, da ne bodo trpeli v Parizu nikakih madžarskih monarhistično-restavracijskih mahinacij in zarot.

Preko tega pa bodo politiko malih držav brez dvoma vodili njih lastni interesi, kajti ti narodi so izvedeli ter se naučili na temelju izkušnje, da imajo francoski državniki v prvi vrsti v mislih interese Francije.

To je mogoče dosedaj najdaljši in najpomembnejši korak, kar se jih je še dosedaj napravilo v smeri proti udejstvovanju ideala prostega sodelovanja med demokratičnimi državami iztočne Evrope.

To je korak, predstavljajoč politiko, ki je že na delu v mali antanti in ki širi krog svojega upliva po tem trgovinskih dogovorov in podonavskem bazinu.

Odkar se je proti koncu vojne videlo vnaprej polom velikih cesarstev, so dalekovidni možje stremeli za tem ciljem ter delali zanj.

Vpizorjen je bil poskus v tej deželi, da se spravi skupaj izgnane politične voditelje, ki so tako kmalu nato postali načelniki in poglavarji novih narodov.

S par blestečimi izjemami, kot je bil dr. Masaryk, pa je večina teh voditeljev zasledovala prenapete nacionalistične cilje ter ni bila pripravljena na sodelovanje in samozatajevanje, ki je potrebno za skupno prosperiteto.

V štirih letih pa so se ti možje došli naučili, in Beneš, učencu Masaryka, je pripadla čast, da je deloma udeležil ta ideal.

Še nekoliko naprej po tej poti, in večne tožbe o pobalkanjenju iztočne Evrope bodo izginile obenem z bedastimi jadikovanji nad propalnim cesarstvi.

Newyorški "Times" piše v tem svojem članku Ljubljana in ne "Laibach", kot bi radi videli to nekateri naši avstrijaki, ki še vedno strašijo po Ameriki.

Iz Slovenije.

Iz hiralnice je pobegnil.

Dne 3. februarja je pobegnil iz hiralnice pri sv. Jožefu na Vidovdanski cesti v Ljubljani 33letni slaboumi in nekoliko gluhi Pavel Bernot iz Velikovškega okraja na Koroskem. Sumi se, da je odšel proti Kamniku.

Jubilej mariborske Slovenske Čitalnice.

Mariborska Slovenska Čitalnica proslavlja letos petdesetletnico svojega obstoja. Dan proslave še ni določen, saj se niti ne ve, katerega dneva leta 1861. je Čitalnica stopila v življenje, ker do leta 1884. ni nobenega arhiva in iz starih "Novic" se je mogla dobiti letnica njenega postanka in ime njenega prvega predsednika, ki je bil dr. Janko Sernee. Zanimivo je, da je bila ustanovna listina Čitalnice po nemurjih pri neki priliki ukradena. Pomen mariborske Slovenske Čitalnice za našo narodno probudo na severni meji ni majhen. Ona je bila vodila in v vsakem oziru pravo žarišče narodnega življenja in dela, pod njenim okriljem so se vršile prve slovenske gledališke predstave, v njej se je rodil mariborski Sokol, zgodovinsko društvo in lepa ljudska knjižnica, na katero je Čitalnica res lahko ponosna. Dolgo je živel Čitalnica v pravi siromašnih razmerah, ampak bila je redno zbirališče vseh onih, ki so hoteli slovensko govoriti ter čitati slovenske časopise in knjige. Ko človek gleda današnji Maribor, ki je vsak dan bolj slovenski, se mu mora naravnost miho storiti, ako pomisli na one čase, ko so bili zavedni Slovenci v Mariboru prava redkost in ko so se ti idealisti zbirali okoli svojega ognjišča, okoli svoje skromne Čitalnice. Med dosedanjimi predsedniki Čitalnice najdemo tudi ime dr. Orosla, očeta renegata dr. Orosla, odvetnika v Mariboru. To je najjasnejši dokaz, da so vladale v Mariboru vse do prevrata naravnost neznanje razmere, v katerih niti najzavednejši Slovenci niti svojih otrok niso mogli ohraniti svojemu narodu! Dosti tragične je v tem in veseli bodimo, da so ti časi našega suženjstva že za nami. Seveda se je morala Čitalnica boriti tudi z avstrijsko upravo, ki je na vse načine hotela ovirati njeno delo. Še leta 1900. je grška namestnica prepovedala gledališko predstavo "V Ljubljano jo dajmo" in je to svojo prepoved v zadnjem momentu preklela, ali da omeji na minimum obisk slov. gledaliških predstav, so oblasti zahtevale, da smeje prihajati k predstavam samo člani Čitalnice in člani njihovih družin! Dolgo vrsto let je bila Čitalnica nastanjena po raznih gostinjah, na koncu v hotelu Erzhovog Johann (danes Union) in šele 1. maja 1899 je dobila stalne prostore v Narodnem domu. In vendar, ves čas se je živahno delalo. V Čitalnici se je ustanovil trgovski klub, strelski klub, klub vandročkov, ki so hodili po deželi in s pesmijo ter gledališkimi predstavami budili narodno zavest med ljudstvom. Iz sportnega kluba v Čitalnici se je razvil mariborski Sokol. Čitalnica je prirejala razne koncerte in druge slavnosti, posebno pa gledališke predstave, in Dramatično društvo (tudi otrok Čitalnice) je od leta 1909 prirejalo gledališke predstave že vsakih 14 dni! Lepa je preteklost mariborske Slovenske Čitalnice, ki nam je tudi danes, navzle iz premenjenim razmeram, zelo potrebna kot zbirališče vseh onih, ki se še niso popolnoma vdali pojavnemu materializmu in upajo, da bo tudi tega materijalizma enkrat konec. Slovanski Čitalnici predseduje sedaj g. Kejžar, ki je še vedno ono, kar je bil vedno: mož dela, kakršnih bi rabili veliko.

Nagrade za ubite volkove.
Pokrajinska uprava za Slovenijo izplačuje za vsakega ujetega ali ubitega doraslega volka 1500 kron, za mladiče iz gnezda pa po 300 kron nagrade. Za volka, ujetega ali ubitega med gonjo, se plača le 1000 kron. Vsakega ujetega volka je ubiti, ubitemu pa pri županstvu iztakniti jezik. Da je bil volk res ujet ali ubit v območju pokrajinske uprave za Slovenijo, mora potrditi županstvo na pristojno politično oblast.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla učiteljica gđ. Pavla Belič.

V Podbrezjah je umrla Mina Keršič, mati sodnega svetnika Petra Keršiča.

V Kranju je umrl dobro znani in priljubljeni trgovec Rajko Marjenčič v 40. letu starosti.

V Mekinjah pri Kamniku je umrl 38letni kovaški mojster Jožef Hočevar, vnet delavec in izobraževalen član društva in poštovovalen dobrotnik Društvenega doma.

V Celovcu je umrla Terezija Maurer, soproga hišnega posestnika v Ljubljani in tašča bivšega avstr. generala Aufferberga.

V Beogradu je umrl na influenco ravnatelj tamkajšnje podružnice Slavenske banke, sedaj Slavenske Union banke Ivan Strečko.

Nehvaležni prenočevalec.

Pred par dnevi je prišel okoli 24 let stari mladenič k posestniku Jakobu Branislju na Spodnjem Jezeru pri Cerklju, kjer je prenočil in pri tej priliki ukradel iz nezaklenjenih omare 25.000 K denarja in 1000 K vreden zlat prstan ter je neznanu kam izginil.

Darilo notarja šoli.

Franc Košenina, notar v Gorjem gradu, je kupil za šolo velik stenski zemljevid Jugoslavije.

Namesto slovenskega švabski produkt.

Iz Konjice poročajo: V Konjicah imamo 11 trgovin in trafik, pa niti v eni teh ne dobite Čirle-Medovih vizualie. Ali ni to sramotna zavednost? Mi pa moramo drago plačevati švabske proizvode, ki so vrhutega še za nič.

Dopis.

Chicago, Ill.

Dne 19. februarja smo imeli priliko videti menda najmočnejšega človeka na svetu. Ta je Marjan Matičević, junak iz Like. Narodna dvorana pod vodstvom našega rojaka Andreja Špolarja je bila nabito polna občinstva. Opazili smo tudi moze iz visjih krogov, naprimer jugoslovenskega konzula g. N. Červinka, Čeha, jako uglednega politikarja, ter več drugih. Junak Marjan Matičević je lomil verige, zvižal železke, da ga drugi tudi s kladivi ne bi mogli lepše zviti. Bila je pravečata tekma za zionljene kose železa, ker vsak je hotel imeti spomin od orjaka. Obisk se je splošno dobro obnesel.

Matičević bo obiskal vse večje naselbine, kakor Waukegan, Ill., Joliet, Ill., Aurora, Ill., in Gary, Ind., kjer bodo rojaki imeli priliko videti našega železolomca.

Opazovalec.

Silni sneženi viharji

razsajajo po Dolenjskem, radi česar je promet zelo oviran.

Za župnika v Vojniku

je imenovan vpokojeni župnik iz Hajdina pri Ptuj Ivan Toman.

Iznana sta iz Jugoslavije

za nedoločen čas delavca Jurij Kolompar in Ivan Kljun.

Pri volitvah v okr. šolski svet

za žužemberški sodni okraj sta bila izvoljena Ivan Žavbi, župnik v Ambrusu, in Franc Keželj, posestnik v Mačkovecu.

Največ se pokadi in pogori

v Sloveniji, kjer se porabi največ tobaka in petroleja. Vsaka oseba porabi letno 1 kg 200 g tobaka.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic, kmetovalec, Sad. Namestnika: Ignacij Spendal, svetovalec, Mušljava; Jožef Ilrovc, svetovalec, Krka.

Pri volitvah v okrajni šolski svet za sodni okraj Brdo je izvoljen za člana Jožef Poznič iz Gradira, za njegovega namestnika župan Anton Cerar iz Moravce.

Volitve v okrajni šolski svet.

Pri volitvi v okrajni šolski svet v Litijo za sodni okraj Višnja gora dne 1. febr. je bil izvoljen zastopnikom Jožef Erjavce, župan in okrajni cestni načelnik v Dragi, namestnikom pa Ignacij Jeraj, župan v Stehanji vasi, ter Janez Kastelic s Soda. V zdravstveni zastop stop so izvoljeni: Anton Kastelic, župan, Žalna; Matej Perme, župan, Leskovec; Franc Jakoš, župan, Hudo; Jožef Oven, župan, Prapreče; Anton Lesjak, svetovalec, Radohovac; Jožef Mestnik, kmetovalec, Stična; Janez Kastelic

CVETJE V JESENI.

Spisal dr. Ivan Tavčar.

(Naslednje.)

Pa Luca se predolgo časa vendarle ni mogla krotiti. Imela je jokajoč, stopen glas, kakor ga ima zaje, če si ga slabo zadel.

— Toliko sem vekala, — je zastokala, in njene oči so v resnici bile podobne studencu, kadar izgubi v poletju vodo, — toliko sem vekala, ko so mi moža odpeljali. Sosedje me niso pogledali, in če bi Presečnika ne bilo, bi bila vzela konec od lakote. Drugi me tako n' vzeli na čelo! Dobro leto potem je umrla Spelica — od stradanja! Toliko sem vekala!

Tri nas ljudje ne jokajo, pri nas vse "veka", tako otrok v zibelki, kakor žalujoči pri pogrebu. Zatorej je tudi Luca "vekala", ko so ji moža vzeli in ko je umrla otročje.

Pa tudi brez vekanja bi bil človek tej ženski verjel, da je veliko trpela pod božjim solncem. V teku tega trpljenja se je je oprile bolezen, da je s suhim svojim obrazom izgubila neprestano semintja, kakor petelin na vrhu cerkvene strehe, kadar je dvojna sap v zraku. Ta uboga glava se je brez odloga kakor nihalo premikala od leve na desno in od desne na levo, prav kakor da bi hotela sproti zanikavati, kar je govorila z jokajočim in stepnim svojim glasom. Vse to je napravilo vtisek smešnosti, ali ravno ta smešnost je nehoti povečevala — če si nosil kaj človeškega srea v sebi — vtisek žalosti, katere je bila v toliki meri prisojena materi Luci.

— Tako je umrla tudi Spelica! Pa še truzice mi niso hoteli napraviti v vas! Morivec in ubijavec nismo imeli nobene pravice!

Radoveden sem postal.

— Lemojte — pa se je takoj popravila — lemojte, zdaj sem te spoznala! Brada ti raste, pa si vendar Kosmov! — Zjutraj je umrla, in povem ti, od stradanja! Na svetu je bila komaj tri leta. Pa nikjer nisem mogla dobiti denarja, da bi jo spravila, kakor se spodobi človeku. Zvečer, ko se je luna prikazala za Goro, sem jo naložila v košek, s katerim smo vozili travo, če smo imeli kravo pri hiši. Takrat je sadje evelo. Naložila in odpeljala sem jo po noči. Nekaj jablanovih vej sem položila k nji, da je šla v evetju od doma.

Sedaj si predstavljajte to revo, ko je svojega mrtvega otroka v pozni noči vozila po slabih gorskih potih! Kdo naj vam, mestne gospe, verjame, da sploh veste, kaj je trpljenje na svetu!

— Povedati ne morem, kako mi je bilo tisto noč. Tak pogreb, in nedolžen otrok, ki nikomur ni hudega storil ni! O Jezus! O Jezus!

Nekaj časa je vzdihovala, n' kar je se dostavila:

— Ali brez pogrebecev moja Spelica ni ostala. Ko jo pod Malenskim vrhom pripeljal od prvega ovinka v gozdu, pogledam na tratinu pod seboj, pa ti jo primaha tam doli rjav in kosmat zajček. Kak streljal od mene skoči na pot. Prav nič se ni bal mojega mrtvega otroka. Sreči pota sede, prav čudno maha z ušesi in si rmanje z nožico kuštravo glavo. Oči si briše, sem si mislila. Na vse to izgine v bukovje, a povem ti, še trikrat je žival prekrizala pot; vselej je obsedela in si brisala gobček. In vidiš, Bog je poslal tega pogrebeča, ker ni bilo ljudi! O Jezus, jaz sem kaj prestala tisto noč!

Še mnogo sta mi potožila, a Luca je potem vodila prvo besedo. — Otroka sem pokopala, moža so imeli v Gradški, fantič pa je moral v službo, ker ga doma preživiti nisen mogla. Bila sem zapuščenka, ko zapuščena ptica po zimi. Leta so tekla, nato pa sem šla k cesarju.

Vprašam: — Na Dunaj? — Tja, kjer je cesar. Dohtar — tu je v moje veliko zadovoljenje imenoval našega prijatelja Karla — mi je vse lepo napisal in v posebnem listu je prošil vse kristoljane, naj mi gredo na roko, ker ne govorim nemškega jezika. Nič mi ni računal in še nekaj za pot mi je dal. Hvala Bogu, da so še dobri ljudje na svetu! — Na doigo in široko mi je pripovedovala, kako se je vozila na

Dunaj, kako je ondi iskala cesarja, kako so ji vzeli prošnjo, da cesarja ni videla, da pa ji je ta vendarle pomilostil moža.

— Zdaj zdaj imam moža, je končala. — Obledo sem mu kupila da se je napravil, kakor vidiš. — Ponosno je migala z glavo: — Ali ni čeden? — Čeden sicer ni bil, ker je nova obleka visela na njem kakor na ptiču, a pritril sem, da je čeden.

Tih je dodala: — Doma tu pa nimam kaj skuhati. Ni pšena, ni moke in drugega nič. Prvo noč bi moral v posteljo brez večerje. Območnila je ter me kimaže gledala od nog do glave. Nato je vgrajala:

— Ali kaj prida zaslužiti?

Videl sem, da je s strahom pričakovala mojega odgovora.

— Nekaj že.

— Toliko, da lahko živim?

— Prav lahko!

Sedaj je trepetala vsaka črta na nje obrazu, dokler ni polagoma iztisnila iz sebe, da bi ji ma kaj posodil in, pri ljubem Bogu, ne pečariti. Amalu smo bili edini, da jima posodimo, da si bosta imela s čim kupiti živeža na Malenskem vrhu in da si potem tudi kravo kupita. Brez katere jima ni bilo izhajati.

Res smo potem pri Posevniku na Malenskem vrhu nakupili moke in drugih potrebščin. Trgovca pa nam je pridal vrečko, katero smo napolnili in katero je potem ves srečen nosil Skalarjev Šimen. Pri odhodu je Posevnik omečal, da je vsa vas v ognju in da bi morda ne kazalo, da bi se danes vračala domov.

Pa smo jo le odrinili proti Jelovemu brdu, ker je bil osplošno nmenje, da "morivec" ne sme v vas.

Približali smo se prvim hišam. Čuli smo vpitje in opazili, da so ljudje vihteli kole in vile. Razlegal se je krič: — Živ ne pride v vas! Če je oni pod zemljo, naj gre ta za njim! — V prvi vrsti je div-

jal Kalar, ki je v rokah nosil zakrivljene gnojne vile. Tudi nekaj žensk je kričalo vmes, in se celo otročaji so tiskali košice v slabotnih rokah.

Ta dva sta obstala in od groze skoraj okamenela. — Moli, Luca: — je zaječal Šimen. Krčevito je tiskal vrečko k sebi, snel črni svoj slamniček z glave, z desno pa pričel delati velike križe čez potno svoje čelo.

Zadonela je veličastna molitev o Kristovem trpljenju, in stepem in jokajoči glas kimaže Luca je prisegal vpitje množice. — Kakor veste, nisem bil nikdar posebno vnet za molitev, ali te prilika me je preobladala in razoglav sem kerakal za onima, ki sta v silnih stiskah iskala pomoči pri Njmu, ki je nekaj trpel za solzni naš svet. Že smo dospeli do sovražne tolpe. Za Blegašem je solnce zatnilo in senca je legla po krajini. Kakor jok je bilo čuti Luca skrhani glas: — ki je za nas krvavo bičal bil, ki je za nas s trnjem kronan bil, ki je za nas križan bil.

— Preplašena ženska ni ostala pri enem; vse skupaj je mešala, tako da je sedaj molila k Onemu, ki je za nas križan bil, potem pa zopet k Onemu, ki je za nas s trnjem kronan bil. Presunilo me je tako, da sem skoraj videl, kakor bi stopal s trnjem ovečani in krvavo prebičani Odršenik s svojim križem pred nami.

In ta dva sta nosila križ z Njmu. Ljudstvo je območnilo. Že je nekaj kolčev odletelo v stran.

Matero so pograbili po otrocih in tudi možje so iginjali. Zadnji je odstopil še Kalar, vile je treščil na tlak pred hlevom.

V hipu ni bilo videti žive duše več. Ostal sem sam sredi vasi. Onadva pa sta odkorakala proti svoji podrti koči, in še iz dalje se je čul stepem in jokajoči glas Luca: — ki je za nas križan bil. — Tako sem prišel tisti večer na Jelovo brdo.

(Dalje prihodnji.)

Križev pot ruskih otrok.

Nek časopis boljševiške vlade popisuje grozno bedo ruskih otrok. Otroci umirajo od glada in mraza. Stariši so otroke zapustili, ker ne morejo zanje več skrbeti, in otroci v velikih skupinah hodijo od kraja do kraja ter prosijo miloščine. Mnogo otrok se preživlja s tatvino, male deklice se pa že prodajajo vojakom za košček kruha. V vaseh, kamor pride taka velika skupina prosečih otrok, zavladala strah. Vsem je hudo, a nihče jim ne more pomagati. Romajo proti jugu, da se tam najdejo in ogrejejo. Mnogi pa od dneva do dneva rastejo. Da se to preseljevanje prepreči, je odredila vlada, da vojaštvo goni otroke nazaj. A otroci se večkrat spuste z vojakom v krvav boj.

Vlada skuša pomagati kolikor mogoče gladujočim otrokom. Ustanavlja otroške domove, a žal njih število niti malo ne zadošča. Oni otroci, ki ne dobijo prostora v domovih, stojijo pred vrati ter pojo komunistične pesmi v upanju, da s temi pesmimi vzbudijo usmiljenje boljševiških oblast. Po noči sp' otroci po hodnikih in odprtih ulicah.

A tudi usoda onih otrok, ki so v domovih, je žalostna. Otroci sp' na golih treh ali na strani, ki je polna najzlačnejše golazni, ki o otroke dobesedno mori. Poleg tega je hud mraz. Otroci so vsi polni ozeblin, ran in uši. Ponoči, ko se bolečine bolj čutijo, deca kar tuli. Leta 1920 je neki deček znozel radi uši. V začetku jih je pobijal in jedel, ker je bil lačen, toda uši je bilo toliko, da se deček ni mogel več bosti in je zblaznel.

Otroci potrebujejo obleke in o-butve. Toda tega v Rusiji ni. V letu 1920 je na vsakega otroka namestilo 11 metrov obljubljenega sukna prišlo 30 centimetrov, na 29 otrok en zavitek sukancea, na 59 en par čevljev, na 3124 eno pokrivalo. V Orelski guberniji je prišel en par čevljev na 5000 otrok. Deca umira od glada. Dnevno dobi vsak otrok 100 gramov slabega kruha in malo zamrznjenega sadja. Boljševiški uradniki so

menja, da bi bilo bolje vso to deca postreliti kakor jo pustiti polagoma umirati. Med otroci je zavladala strašna pokvarjenost. Dečki kradejo in pijejo žganje, a male deklice se vdajajo smrtnim dejanjem. Ob nekem požaru v Saratovu stariši niso hoteli otrok reševati, češ, da je bolje, da zgori, kot da bi živeli v tej bedi. O kakšni šoli seveda ni govora.

Globoka, pregloboka je čaša bridkosti, ki jo je komunizem n' h' ubogemu ruskemu narodu. Sprico tega je zelo neumestna izjava, katero je podal jugoslovanski poslanik Spalajković: "Bolje je, da umre 20 milijonov Rusov od lakote, kot pa da bi pomagali boljševiški vladi." Ali je Spalajković pozabil, da je srbski narod tudi hodil skoro isto težavno pot čez balkanske gore in da je takrat klical na pomoč in jo tudi dobil? Ali ne bi enaka usoda lahko zadela tudi Jugoslavijo?

Tvorniški dimniki v službi zdravništvu.

Malo čudno se sliši, da bi moglo te velike in kadečee se grdobije služiti zdravstvu. In vendar je tako! V Nemčiji so poizkušali že nekaj let, kako bi se mogli uporabiti tvorniški dimniki v zdravstvene svrhe. Poizkusili so se izredno dobro posrečili. V neki nad vse vlažni in smrdljivi mekarni so zvezali veliko cev z dimnikom. Takoj je bil viden preobrat. Dimnik je še naprej vršil svojo nalogo, toda obenem tudi čistil zrak v sirarni in jo sušil. Naredili so posebne regulatorje, ki so natančno uravnavali ventilacijo. Obenem se je pa tudi opazilo, da so se pričeli mlečni izdelki sami po uveljavi nove iznajdbe izboljševati. Enake poizkuse so napravili tudi še v mnogih drugih tvornicah z zadovoljivim uspehom.

Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York.

Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York.

Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

ADVERTISEMENT

Pratike smo razprodali!

V zalogi imamo še nekaj iztisov poučne in zabavne knjige: Slovensko Amerikanski Koledar

Za leto 1922.

Vsebuje 36 slik in sledeče zanimive povesti in članke:

Proti-delavska špijonaža

Lažnjivost in neuspešnost splošne narodne prohibicije.

Opora javnega reda

Povodenj v Pueblo

Iz spominov francoskega policista Claude

Maščevanje usode

Doživljaji v francoski Legiji tujcev

Kako bo izgledala bodoča svetovna vojna?

Dežela debelih žensk

Najnovejša povest o Sherlock Holmesu

Presenetljiva starost živali

Priseljevanje

Zakonski načrti o priseljevanju

Po plesu

Livarji kovin v starem veku

Glavni jeziki sveta

Pol leta med divjaki

Iz življenja kralja Petra

Konec zakonske pokorščine

Jugoslovanski kralj

Zadeva Lopoviča

Morilka otrok

Nekaj o jetiki

Uzor Sherlock Holmesa

Pot na Gaurisankar

Zolčni kameni

Nenavadne oporoke

Nekaj o čistosti Francozov

Napoleon in glazba

Matero

Nekaj o proroških sanjah

Iz naravoslovja

Strategija banditov po ulicah vlemesta

Cena je samo 40c.

Za Jugoslavijo je ista cena.

Pošljite spodnji kupon.

Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York.

Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York.

Junaški diktator Trocki.

Vsakemu diktatorju je potrebno tudi osebno junaštvo. Najboljši primer za to nam je največji diktator v zgodovini, Napoleon. Toda diktatorji v Rusiji niso podedovali te častne lastnosti, vsaj ne "vojskovodja" Trockij.

Evo, en slučaj, ki ni edini: Na neki od številnih front se je neki sovjetski polk uprl in odločno zavrnil ukaz za naskok. O dogodku se takoj obvestili diktatorja, ki je odhitel osebno na fronto, da s svojo navzočnostjo vpliva na vojake. Vojaki so predložili svoj ultimatum: "Naskok izvršimo samo pod pogojem, ako nas bo vodil diktator Trockij osebno." "Dobro", je odgovoril Trockij, "jutri ob šestih zjutraj stopim na čelo polka in bom umiral skupaj!" "Hurra!" so vzklicali vojaki ter začeli pripravljati juriš.

Zjutraj se je polk razvrstil, a diktatorja ni bilo. Prešlo je par ur. Pričeli so se informirati in izpraševati komandante, toda brez uspeha. Prišel je drugi in tretji dan, a diktatorja ni bilo od nikoder. Nekateri nižji poveljniki so pričeli radi tega pisati poročila o stanju v polku in o nezadovoljstvu vojakov. Neko tako poročilo je prišlo potem v roke načelniku volnusknega oddelka, ki je na lastno nesrečo poročal o tem Trockemu osebno. Diktator je zbesnel in se zadel: "Tako! O meni, vrhovnem vojskovodji pišejo take budalosti!"

Rezultat: Imenovani šef je bil izročen revolucionarnemu sodišču in obsojen na smrt radi "državnega izdajstva". Kazen je bila izvršena takoj. V krvi moskovskega krvoločnega diktatorja je vsakokor mnogo zajetje krvi, o osebnem junaštvu pa ni ne duha ne sluha.

Anekdoto posnemamo po pariških listih, kjer se je o njej zelo mnogo pisalo. Ali je resnična ali ne, o tem ne moremo soditi. Po raznih opisih o boljševiških vodjih, ki jih prinašajo svetovni listi, pa je vsakekor verjetno.

Zadrugarski paronlin zgorel.

Nemški kolonisti v Petrovem polju pri Bijeljini so zgradili lani zadrugarski paronlin. Te dni je izbruhnil iz neznanega vzroka v paronlinu ogenj, ki je vpepelil poslopje in v njem 4000 kilogramov pšenice. Škoda se ceni na 200 tisoč dinarjev (800.000 K).

ADVERTISEMENT

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

DOBRU ZDRAVJE JE VREDNO ZLATIH DO-LARJEV. — VSAKA DOBRA NAKAZNJE JE ZNA-MENJE DOBREGA ZDRAVJA.

Prezinite nadležne bolečine s priskrbi Pain-Expellerjem, starim družinskim prijateljem. — Vstrajajte pri tvorniški znamki "Sider".

35 in 70 centov v lekarnah ali pri F. AD. RICHTER & CO. 104-114 S. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Če imate kilo poskušajte to brezplačno.

Prilagodi se vsaki kili, stari ali novi, veliki ali mali, in vi ste na poti, katere je tisočere prepričala.

V dokaz se pošilja zastoj.

Vsak, kdor ima kilo, možki, ženska ali otrok, naj piše takoj W. S. Rice, 270 A Main Street, Adams, N. Y., za prosto poskušnjo tega čudovitega pomirujočega sredstva. Samo denite na kilo, pa se bode mislice začele krotiti. Skrijte se tako, da ne odtrgata naravnih poti zapre. Ni vam treba nobenega nosilca več, nobenega pasu ali priprave. Ne zamudite risati po to prosto poskušnjo. Tudi če vam kilo ne naneša, kakaj bi imeli vse svoje življenje nositi? Zakaj bi trpeli to nadlogo? Majhna in nedolžna kila lahko privede gnitja. Zakaj bi se izpostavljali tej nevarnosti ter prilihi na nerazjako mizo? Velika množica možkih in žensk se dnevno bliža temu r-jku ravno veledteza, ker jih ne ovirajo pri delu in hoji. Pišite takoj po to prosto poskušnjo, ker je v resnici čudovita stvar, ter je pomagal ozdraviti kile, ki so bile tako velike kot dve možki pesti. Poskušajte in pidiite takoj, služec se spodnega kupona.

Zastoj za kilo. W. S. Rice, Inc. 270 A Main St., Adams, N. Y. Pošljite mi popolnoma brezplačno za poskušnjo zdravljenje vaše osebe pomirujočega sredstva za kilo. Ime

Naslov

Priloženo pošiljam 40 centov v znanj-kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York.

SEVEROVA ZORAVILA VZORZUJEJO ZORAVJE V DRUŽINAH.

Za srbeči kožu-rabite

SEVERA'S ESKO

Antiseptično mazilo

Priporočljivo za odpopoč pri zdravljenju srbečice in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vašem lekarju.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnika v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristojen ter želi priti v Ameriko, ga zamorete sedaj dobiti sem. Nadalje zamorejo sedaj ameriški državljani dobiti žene in otroke izpod 18. leta iz Jugoslavije ali zasedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu / ameriškim denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu svoto \$25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in voznih listkov se obračajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern	\$5.00
Slovensko angleški slovar	1.50
Slovensko-angelska slovnica	1.50
Nemški abecednik	.75
Nemško angleški tolmaz	.50
O lepem vedenju	.50
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez užitja	.40
Čirilica. Navodilo za branje in pisanje srbečice v cirilici	.30
Dekletom. Spisal Arion B. Jeglič	.30
Gospodinstvo — Pr. Pr. Praktična knjiga za naše gospodinjice. (Trdo vezano)	1.20
Knjiga o lepem vedenju Urbana. (Trdo vezano)	1.00
Bladenčev. Avt. B. Jeglič	.30
I. svezek	.30
II. svezek	.30
Navesti na kile in čem. Kozina	.30
Knjiga za vanko hišo	1.00
Pravila za siso. Dr. J. Dostojan	.50
Varnost kuhinje. Na slabe in dobre čase	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI

Jož. Jurčič. 4. sv. Čet' in rad. Hči mestnega sodnika itd. ..	.75
Jož. Jurčič. 5. sv. Sosedov sin. Šk. kmetskega cesarja itd.	.75
Jož. Jurčič. 6. sv. Doktor Zober, roman. — Trgomer, tragedija ..	.75
Dve sliki — Ksaver Meško	.40
Hude brezdnice. N. v. slo. slo. kar se so svet' itd.	.35
Patrica. povest iz irske junaške do-be	.30
od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. sv.	1.25
od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. sv.	1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavi. Kalan	.35
Romancija. povest	.40
Sisto a Sisto. povest iz Abruce ..	.30
Sisto in povest, Ksaver Meško ..	.30
Student naj bi. — Naš vsakdanji kruh	.30
Veselo poroki: Za močem. — V pustvi je šla. — Pravda med bratoma	.30
Vojuhmir ali poganstvo in krst, povest	.35
eter Zgaga	.50
Doli s orojem	.50
Knjige družbe Sv. Mohorja	.50
Duhovni boj (84 str.)	.50
Mesija (1. sv.)	.30
Mesija (2. sv.)	.30
Zgodovina slov. naroda (8 sv.) ..	.30
Zgodovina slov. naroda (8 sv.) ..	.30
Mladim srcem (2. sv.)	.30
Soisal K. Meško	.30
Knjiga za lahkomiselne hjo-š. Spisal I. Cankar	1.75
et tehov v zrakoplovu	2.40
Amerika in Amerikanci	5.00

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborias.

Z "Glas Naroda" prevel G. P.

52

(Nadaljevanje.)

— Ali je kaj novega? — je vprašal odvetnik.
Doktor je najprej skrbno zaprl vrata, postavil nato klobuk in svojo palico na mizo ter rekel:

— Ne, ničesar novega ni, a še vedno ustrajajo kot poprej, pri tem, da uničijo Boaskorana, Da store to, se ne ustavijo pri nobeni stvari.

— Kdo si ti? — je vprašal de Šandore.

— Ali v resnici še vedno dvomite? — je rekel zdravnik ter skomignil z ramenom. — Kljub temu pa govore dejstva dosti jasno. Zato, moram reči, da je najti v tem departmentu kot v drugih gotove zdravnike, ki se ne zavedajo časti svojega poklica in ki so, da govorim resnice, pravi osli.

V tako resnem položaju je gospod Folgat komaj zadržal smeh, kajti obnašanje dr. Sejnboja je bilo v resnici izvanredno.

— Je pa eden takih oslov. — je nadaljeval, — ki prekaša vse ostale glede dolžnosti svojih ušes in debelosti svoj kože. To je on, katerega je iztralo sodišče ter ga čelo meni za tovariša.

Zaželjivo je bilo napraviti konec nadaljnjim takim izvajanjem doktorja. Šandore je rekel vsled tega:

— Torej.

— Moj učeni brat je torej popolnoma prepričan, da je dolžnost zdravika, zaposlenega pri sodišču, reči "Amen" k vsem povestim državnega pravdnika.

— Kokole je idiot. — pravi gospod Galpin.

— On je idiot ali pa bi moral biti, — odgovarja moj učeni tovariš.

— Ob priliki zločina je govoril o inspiraciji od zgoraj. — pravi pravi sodnik. — Očitno je bila neka inspiracija od zgoraj. — ponavlja moj učeni brat. Sklep, do katerega je prišel moj učeni brat v svojem poročilu, se glasi: — Kokole je idiot, katerega je oplazil kot vsled božje previdnosti žarek razuma. — On sicer ne pravi tega s temi besedami, a smisel je ista.

Snel je svoja očala ter jih prišel brisati z veliko umeno.

— In kaj mislite vi, doktor? — je vprašal Folgat.

Dr. Sejnbo je zopet nataknil očala ter rekel mrzlo:

— Moje mnenje, katero sem skrbno razvil v svojem poročilu je, da Kokole sploh ni idiot.

De Šandore se je zganil. Ta izjava se mu je zdela nad vse čudna. On je dobro poznal Kokoleja. Videl ga je potikati se naokrog po cestah Sovter takom osennajstih mesecev, katere je ubogi človek preživel v hiši zdravika.

— Kaj, Kokole ni idiot? — je vprašal.

— Ne, — je izjavil dr. Sejnbo odločno. — Treba je le pogledati ga, da se prepričate o tem. Ali ima on veliko ploščnato lice, široka usta, rmenko kožo, debele ustnice, slabe zobe in krmižljave oči. Ali omahuje njegova velika glava na obeh strani ker je pretežka, da bi jo podpiral vrat? Ali je njegova hrbtnica zvita? Ali je njegov trebuh napet in visok? Gospoda, vse to so simptomi idiotstva, a teh ne najdete na Kokoleju. Jaz za svoj del vidim v njem lumpa, ki ima železno konstitucijo, ki se zna kaj spretno posluževati svojih rok, ki pleza po drevesih kot opica in ki skače preko deset čevljev širokih jarkov. Seveda ne trdim, da je njegov intelekt normalen. Trdim pa, da je eden onih ljudi, kojih gotove lastnosti so v polni meri razvite, druge, bolj bistvene, pa manj.

Dočim je poslušal Folgat z velike napetostjo, je postal de Šandore že nestrpen ter rekel:

— Razlika med idiotom in slaboumnim ...

— Celi svet leži med obema, — je vzkliknil zdravnik.

Takoj je nadaljeval z veliko zgovornostjo:

— Slaboumnij je ohranil gotove duševne sposobnosti. On lahko govori in da izraza svojim željam in čustvom. On združuje ideje, primerja utise, se spominja stvari ter si pridobiva izkušnje. On je zmogel hlimbe in prikrižanja. On sovraži, ljubi ter se boji. Čeprav ni vedno družaben, je vendar dovtopen uplivom drugih. Lahko si pridobite popolno kontrolo nad njim. Njegova nedoslednost je značilna, a kljub temu kaže včasih naprednejšo trdnost. Konecno pa so taki ljudje pogosto zelo nevarni. Med njimi najdete skoro vse one monomane, katere mora družba zapreti v azile, ker ne morejo kontrolirati svojih nagonov.

— Zelo dobro rečeno, — je rekel gospod Folgat, ki je našel v tem nekaj elementov obrambe, — zelo dobro.

Zdravnik s je priklonil.

— Tako bitje je Kokole. Ali sledi iz tega, da ga smatram odgovornim za njegove akcije? Nikakor ne. Sledi pa le iz tega, da se ozirom nanj kot na krivo pričo, katere se je spravilo naprej, da se uniči poštenega človeka.

Taki nazor, očitno niso ugajali de Šandoreju.

— Preje, — je rekel — niste risili tako.

— Ne, rekel sem nekaj ravno nasprotnega, — je odvrnil zdravnik z dostojanstvom. — Jaz nisem zadostno študiral Kokoleja ter priznavam to odkrito. To moje priznanje pa je dokaz prebristosti teh nesrečnih bitij ter njih zmožnosti, da izvedejo započet načrt. Po onem letu eksperimentiranja sem poslal Kokoleja proč, ker sem prišel do prepričanja, da je neozdravljiv. Dejstvo pa je, da ni hotel biti ozdravljen. Kmetov, ki pazno in bistro opazujejo, ni mogel prevarati. Rekli vam bodo skoraj kot en mož, da je Kokole hudoben človek, da pa ni idiot. To je resnica. Našel je, da lahko živi brez dela s tem, da pretirava svojo slabost. To je tudi storil. Ko ga je vzel grofica Klodijez v svojo hišo, je bil toliko prebrisan, da je kazal ravno toliko inteligence, da ga je bilo mogoče prenašati, ne da bi bil prisiljen opravljati kako delo.

— Z eno besedo, — je rekel Šandore, — je Kokole velik igralec?

— Dosti velik, da je zmotil mene, — je rekel zdravnik.

Potem se je obrnil k gospodu Folgatu ter nadaljeval:

— Vse to sem povedal svojemu učenemu bratu še predno sem ga odvedel v kletnico. Tam sva našla Kokoleja, bolj trdozrnega kot kdaj v svojem molku, katerega ni mogel premagati niti gospod Galpin sam. Vsi najini napoti, da dobimo besedico iz njega, se bili brezuspešni, čeprav mi je bilo jasno, da naju dobro razume. Hotel sem se poslužiti povsem legitimnih sredstev, katere se uporablja, da se razkrije bližnjene hibe in bolezni, a moj učeni brat tega ni hotel storiti ter ga je v tem odporu potrjeval Galpin sam. Nato sem predlagal, naj se pošlje po grofico Klodijez, kajti ona ga je lahko

pregovorila, da je govoril. Gospod Galpin pa tega ni hotel devoliti — in sedaj smo tukaj.

Skoro vsaki dan se pripeti, da se dva zdravnika, zaposlena kot izvedenec, razlikujeta v svojem mnenju. Sodišča bi imela dosti opravka, če bi jih skušala prisiliti, da so istega mnenja. Vsled tega enostavno imenuje tretjega izvedenca, katerega mnenje je odločilno. To je bilo treba storiti tudi v slučaju Kokoleja.

— Sodišče, — je nadaljeval dr. Sejnbo, — je najprej imenovalo enega osla ter se sedaj imenovalo še drugega. Soglasala bosta med seboj in jaz bom obtožen in spoznan krivim ignorance.

Prišel je vsled tega, da prosil gospoda de Šandore za majhno uslugo. Hotel je, da porabi družini Šandore in Boaskoran ves svoj upliv, da dobita končnijo zdravnikov od zunaj, najboljših iz Pariza, ki naj bi preiskala Kokoleja ter poročala o njegovem duševnem stanju.

— Jaz hočem dokazati, — je rekel, — tem v resnici prosvitljenim ljudem, da se to ubogo bitje deloma dela bedastim in da tako trdnostno molči le v namenu, da se izogne odgovoru, ki bi ga kompromitirali.

Izprva nista niti Šandore, niti Folgat odgovorila. Razmišljala sta o celem vprašanju.

— Žapomnite si, — je rekel zdravnik, — da se bo cela zadeva popolnoma preobrnila, če bo sprejeto moje naziranje.

(Dalje prihodnjič.)

Konec Zapate - največje ga modernega bandita.

Poroča Harry H. Dunn.

V nekem čudnem delu, naslovljenem "Knjiga o tigru", je pisal neki že davno pozabljeni indijski lovec: — Ni le strahopetec, temveč tudi bedak oni, ki se ne ozira nazaj, kadar hodi po deželi jaguarja.

Te besede so mi prišle na misel, ko sem prvič čul poročilo, da je bil Emiliano Zapata, skozi deset let dejanski vladar južne Mehike, umorjen, da so bile njegove čete razpršene in da se je odneslo njegovo glavo na drogu v Mexico City, da jo vidijo vsi ljudje kot konečni dokaz, da je glavni bandit izginil z mehiške pozornice. Takoj nato pa so se mi zopet vzbudili spomini na dolge vrste jezdec, tisočev in tisočev, plazee se skozi gorske prelaze; spomini na zaspala mesta pod tropičnim nebom, naenkrat prepuščena k brezuspešnem odporu, ter spomini na razvaline istih mest, z obsečenim v vsakem drevesu krog majhnega zelenega trga. Iste morilec na konjih sem videl paradirati mimo človeka, ki je nosil naslov predsednika republike. Videl sem jih, ko so zamenjali revolucijo za banditstvo in konečno tudi, kako so stali v dolgih vrstah, postavljeno ob zid ter padali drug za drugim v palecni solnici.

Konečno, pred vsemi drugimi, pa sem videl silhueto mrko gledajočega, črno oblečenega Indijanca na črnem konju, ko je zamahnil z roko v brezskrben pozdrav od "grica slavčkov" v bližini Villa Ayala.

Ravno ta črno oblečeni jezdec, Emiliano Zapata, je šel skozi deželo jaguarja, ne da bi se oziral nazaj. Na temelju vsega, kar sem vedel o njem po tednih bojevanja na njegovi strani ter mesecev nasledovanja, mi bil prepričan, da se je zgodilo naslednje: — Zašel je v past, neke vrste zagato, iz katere si je skušal priboriti pot, brez ozira na število, ter izgubil pri tem bitko in s tem tudi svoje življenje. Skrbno cenzurirana poročila, ki so prišla preko vladnih žic leta 1919 in 1920, pa niso poročala ničesar drugega kakor to, da je prosluli "Atila juga" mrtev in da se je njegovo truplo v svrhu identifikacije prevedlo v Mexico City.

Nekega dne, precej pozneje, pa je prišla neka majhna indijanska deklica, brezbrizna, a vendar polna osvetleženosti, v Zdrževno države iz Mehike s pismom na moj naslov od nekega nekoč dobroznane prebivalca južne Mehike. Ona ni znala angleški in njena španščina je bila tako pomešana z indijanskimi izrazi, da sem jo le težko razumel, čeprav sem živel dolgo vrsto let v Mehiki. Njen spomin pa je bil dober. Bila je vdova — zadnja in skoro najbolj legitimna iz velikega števila vdov — Emiliana Zapate. Od nje sem tudi izvedel polno resnico glede smrti Zapate, koje priča je bila povsem slučajno. To je povest, ki predstavlja človeka nazaj v srednji vek, skoro prav v čase križarjev, ko je bila dolgotrajna življenja odvisna od prebrisanosti ter izurnosti meča.

Nekako sredi leta 1919 je odvedel Zapata neko indijansko deklico Marijo Flores iz mesta Cuatla, katero mesto je on s svojimi pristasi dvakrat oplenil in opustošil. To je bila deklica, ki ga je preživela in ki je videla konec svojega okrutnega in brezobzirnega gospodarja. Na svoji poti skozi Zdrževno državo na Cubo in od tam zo-

pet domov v južno Mehiko, se je oglasila pri meni, ki sem že preje poročal o življenju in delovanju Zapate, in v naslednjem hočem predložiti čitateljem njeno povest v smrti Emiliana Zapate.

Emiliano Zapata je mrtev ter je tudi umrl tako kot je živel, namreč v boju. Oni med nami, ki so ga najbolje poznali, posebno v zadnjem letu njegove kariere, ko je zadel s svojimi tovariši na močnejše sile zvezne vlade, ojačene z revolucionarnimi severnimi četami, so čutili, da se blizu njegovega konca. On pa ni hotel poslušati nobenega med nami, dokler ni kodirno zašel v past. In kakšna je bila ta past! Bolj enostavna kot na stotine drugih, katere se mu je nastavilo preje in katerim se je vedno izognil ali pa jih obrnil na tak način, da so se ujeli njegovi sovražniki vanje. Sredi te pasti pa je našel smrt iz rok enega samega moža, v boju, iz katerega ni bilo nobenega drugega izhoda kot v smrt, kajti obdan je bil od sil svojih sovražnikov. To se je zgodilo v majhni vasi Calixto, nekako sredi poti med Cuatla in Villa Ayala, v državi Guerrero.

Emiliano, ki me je iztrgal iz rok moje družine leta 1919 v Cuatli, me je odvedel v Villa Ayala, kjer se nahaja rečica Zapatove družine. Tam naju je poročil duhovnik in vsled tega sem se vedno smatrala za njegovo postavno vdovo. Sedaj, ko je bila ustanovljena nova vlada v Mehiki (Obregonova), se hočem vrniti ter poskusiti, da rešim nekaj tega, kar je bil zapustil.

V poletju leta 1919 je imel Zapata v rokah mesto Cuernavaca, ki leži nekako petinsedemdeset milj onstran gor v južni smeri od mehiškega glavnega mesta. Ko je prišel general Pablo Gonzales, takratni vojni minister v vladi Carranze, s petimi polki ali nekoliko šest tisoč možmi, se Emiliano ni hotel boriti, pač pa izpraznil mesto Cuernavaca ter se umaknil v vasi, nahajajoče se v bližini tega mesta. Imel je takrat pri sebi krog dvanajst tisoč mož od dvajsetih tisočev, katerim je nekoč poveljeval.

Ko so bile zvezne čete nekaj časa v mestu Cuernavaca, je pričela mehiška vlada pošiljati denar, da se jim plača mezde in tudi za zaloge živil, da se jih založi s proviantom. Emiliano je dovolil armadnim transportnim častnikom misel, da je železnica odprta in prosta, dokler ni prišel vlak, ki je imel na krovu tristo tisoč pezovali stopenjdeset tisoč dolarjev, namenjen v Cuernavaca. Ta vlak je Emiliano dinamično, oropal, pobil zvezno stražo, obstoječo iz sto mož, ter odnesel denar nazaj v Villa Ayala. Ta čin je zopet oživil duha njegovih vojakov, kojih lojalnost je že pričela postajati dvomljiva. Pričeli so se pripravljati, da se napotijo proti jugu, v Chiapas in v južni del države Vera Cruz, da vprizorijo tam nadaljne dobičkanosne pogone.

Ravno ob tem času je poslal general Gonzales, ki je prišel osebno v Cuernavaca, oddelek zveznih čet proti mestu Cuatla, kjer je imel Emiliano nastanjen velik del svojih čet.

(Kontje prihodnjič.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKE DNEV. NIK V ZDR. DEŽAVAH.

ADVERTISEMENT.

NAZNANILO.

Tužnim srecam naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je v stari domovini v Tunjicah pri Kamniku po težki mučni bolezni za vedno zaspal naš dobi oče

SIMON GERKMAN

dne 22. jan. 1922 v starosti 72 let. Bil je skrben gospodar in dober oče svojim otrokom. Bil je svoječasno mnogo let občinski svetovalec ter ustanovitelj podružnice hranilnice in posojilnice v Tunjicah. Bil je priljubljen možak in dobro poznan daleč na okrog. V starem kraju zapušča ženo, tri hčere in dva brata, v Ameriki pa štiri sinove.

Prigoročam ga v blag spomin. Tebi pa, dragi oče, kliče: Počivaj v miru in lahka naj Ti bo domača zemlja!

Zalujoči ostali:

Marija Gerkman, soproga. Jernej, Janez, Franc in Jožef, sinovi.

Mici, Ana in Pavla, hčere. Franc in Janez, brata. Oregon City, Ore., 26. februarja 1922.

J. Gerkman

Zastopniki "Glas Naroda"

cateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik isda potrdilo na sveto, katere je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za štiri leta \$15.00.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovina.

Danver, Colo.: Frank Krahulc.

Pueblo, Colo.: Peter Collig, John Gern, Frank Janes in A. Kochevar.

Idaho, Colo.: Louis Costello.

Sumner, Colo.: Math. Kernal.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Chicago, Ill.: Lambert Rolfs.

Chicago, Ill.: J. Verbič, 635 Astor Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Bostid, Joseph Blah in Joseph Bostid.

Idaho, Ill.: Frank Banzich, Frank Lauric in John Zelaz.

Mason, Ill.: Frank Augustia.

La Salle, Ill.: Matija Zomp.

North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.

South Chicago, Ill.: Frank Černa.

Springfield, Ill.: Matija Barboric.

Washington, Ill.: Frank Petrovich.

Franklin, Kans. in Okla.: Frank Leskovic.

Frontenac, Kansas: Rok Firm.

Kings, Kansas: Mike Pencil.

Kittling, Md.: Frank Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Gorla.

Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schalta.

Svecht, Minn.: Louis Gorla.

Gilbert, Minn.: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Porla.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

Ky, Minn.: Frank Gorla in Joseph J. Pustich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

East Helena, Mont.: Frank Hrolich.

Great Falls, Montana: Math. Urih.

Klein, Montana: Gregor Kobas.

Gowanda, N. Y.: Karl Sternik.

Little Falls, N. Y.: Frank Masla.

Barbours, Ohio: A. Okolish, F. Poje in Albin Foljanec.

Cedarhurst, Ohio: Math. Slapnik.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karling in Jakob Romik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumb in M. Ostapuk.

Niles, Ohio: Frank Kogovih.

Youngstown, Ohio: Anton Kihaj.

Oregon City, Oregon: M. Jurica.

Ambridge, Pa.: Frank Jakla.

Quincy, Pa.: Louis Rithar.

Washington, Pa.: Anton Igovih.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odpeljejo iz New Yorka.

SAXONIA	7 marca	— Bremen	OLYMPIC	22 aprila	— Cherbourg
ARABIC	8 marca	— Genova	POTOMAC	12 aprila	— Cherbourg
MINNEKAHDA	8 marca	— Hamburg	MAURETANIA	25 aprila	— Cherbourg
LA SAVOIE	11 marca	— Havre	ARABIC	25 aprila	— Genova
RYNDAM	11 marca	— Boulogne	HANOVER	26 aprila	— Bremen
OLYMPIC	11 marca	— Cherbourg	PARIS	26 aprila	— Havre
AMERICA	11 marca	— Bremen	ROCHAMBEAU	27 aprila	— Havre
PARIS	15 marca	— Havre	ORPESA	28 aprila	— Hamburg
HANOVER	15 marca	— Bremen	ZEELAND	29 aprila	— Cherbourg
ORPESA	17 marca	— Hamburg	N. AMSTERDAM	29 aprila	— Boulogne
FINLAND	18 marca	— Cherbourg	ARGENTINA	29 aprila	— Trst
POTOMAC	18 marca	— Bremen	AQUITANIA	2 maja	— Cherbourg
AQUITANIA	21 marca	— Cherbourg	LA SAVOIE	6 maja	— Havre
N. AMSTERDAM	25 marca	— Boulogne	NOORDAM	6 maja	— Boulogne
HOMERIC	25 marca	— Cherbourg	YORK	10 maja	— Bremen
LONE STAR S.	25 marca	— Cherbourg	FRANCE	10 maja	— Havre
ROCHAMBEAU	28 marca	— Havre	LAPLAND	13 maja	— Cherbourg
YORK	29 marca	— Bremen	ORBITA	13 maja	— Cherbourg
ORBITA	31 marca	— Hamburg	HUDSON	13 maja	— Cherbourg
HUDSON	1 aprila	— Bremen	ROTTERDAM	13 maja	— Boulogne
OLYMPIC	1 aprila	— Cherbourg	MAURETANIA	16 maja	— Cherbourg
KROONLAND	1 aprila	— Cherbourg	MAJESTIC	20 maja	— Cherbourg
NOORDAM	1 aprila	— Boulogne	RYNDAM	20 maja	— Boulogne
LA LORRAINE	4 aprila	— Havre	AMERICA	20 maja	— Cherbourg
MAURETANIA	4 aprila	— Cherbourg	PREWILSON	23 maja	— Cherbourg
PARIS	5 aprila	— Havre	AQUITANIA	24 maja	— Havre
LAPLAND	8 aprila	— Cherbourg	PARIS	24 maja	— Havre
ROTTERDAM	8 aprila	— Boulogne	ORDUNA	26 maja	— Cherbourg
AQUITANIA	11 aprila	— Cherbourg	FINLAND	27 maja	— Cherbourg
SEYDLITZ	12 aprila	— Bremen	BERENGARIA	30 maja	— Cherbourg
FRANCE	12 aprila	— Havre	N. AMSTERDAM	3 junija	— Roulogne
ORDUNA	14 aprila	— Hamburg	ORPESA	9 junija	— Hamburg
RYNDAM	15 aprila	— Boulogne	ROTTERDAM	17 junija	— Boulogne
AMERICA	15 aprila	— Cherbourg	MAJESTIC	17 junija	— Cherbourg
FINLAND	22 aprila	— Cherbourg	BERENGARIA	20 junija	— Cherbourg

ADVERTISEMENT.

COSULICH PROGA

daje onim potnikom, za katere so kupili ameriški rojaki listke prednost pred vsemi drugimi potniki pri odpravi.

Vknjič svoje vnaprejšnje plačane vozne listke, kadar je posredno registrirajo v Jugoslaviji in z odpravo preko ugodnega pristanišča. Trst namost v New York se lahko izogne dolgem potovanju po kopnem in nepotrebnim stroškom.

Phelps Brothers & Co.

2 WEST ST., NEW YORK

Generalni zastopniki

ali najbližji parobrodni agenti.

NAZNANILO.

Rojakom v Pennsylvania in okolici naznanjam, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. JOŽE ČERNE

ter ga vsem tople priporočamo

Uprava Glasa Naroda.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENS